

V E N D I M
NË EMËR TË REPUBLIKËS

Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë të përbërë nga:

Thimjo Kondi,	Kryetar
Bashkim Caka,	Anëtar
Agron Lamaj,	“
Natasha Sheshi,	“
Vangjel Kosta,	“
Petrit Piloçi,	“
Ylvi Myrtja	“
Metush Saraçi,	“
Valentina Kondili,	“
Vladimir Bineri,	“
Zamir Poda,	“
Artan Hoxha,	“
Tefta Zaka,	“
Nikoleta Kita	“

Në seancën gjyqësore të datës 11.5.2000 mori në shqyrtim çështjen civile nr.1516, që i përket:

PADITËS: Veip Jaçe

I PADITUR: Komisioni i ndarjes së tokës të fshatit, Qazim Pali

PALA E TRETË: Komuna Lukovë, Komisioni i ndarjes së tokës

OBJEKTI I PADISË: Detyrimin e anës së paditur të më trajtojë me tokë bujqësore, sipas ligjit nr.7501, datë 19.7.1991 “Për tokën”, si një e drejtë e njohur me ligj e që nuk mund të cënohet pa një proces të rregullt ligjor.

BAZA LIGJORE: Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë neni 42, ligji nr.7501, datë 19.7.1991 “Për tokën”, Kodi i Procedurës Civile, nenet 32, 41, 153.

Gjykata e rrethit Sarandë, me vendimin nr.547, datë 8.11.1999 ka vendosur nxjerrjen e çështjes jashtë juridiksionit gjyqësor.

Gjykata e Apelit Gjirokastrë, me vendimin nr.85 datë 15.2.2000 ka lënë në fuqi këtë vendim të gjykatës së shkallës së parë Sarandë.

Kundër tyre është ushtruar rekurs në Gjykatë të Lartë nga paditësi i cili parashtron këto shkaqe për prishjen e vendimeve.

1. Kam që në vitin 1991 që merrem me të gjitha komisionet dhe akoma edhe sot mbas mbi 9 vjetësh nuk kam marrë asnjë zgjidhje për sa kërkoj.

2. Gjykatat kanë shpërfillur nenin 42 të Kushtetutës për të drejtën e individit për një proces të rregullt gjyqësor, pasi asnjëra prej tyre nuk e ka bërë atë, por më referojnë në organe të cilat nuk më kanë dhënë zgjidhje për një kohë kaq të gjatë.

KOLEGJET E BASHKUARA TË GJYKATËS SË LARTË

Pasi dëgjuan relacionet e gjyqtarëve Artan Hoxha dhe Metush Saraçi, prokurorin pranë Gjykatës së Lartë, Bujar Sheshi i cili kërkoi lënien në fuqi të vendimeve të gjykatave, dhe pasi biseduan çështjen në tërësi,

V Ë R E J N Ë

Vendimi nr.547 datë 8.11.1999 i gjykatës së rrethit gjyqësor Sarandë që ka nxjerrë jashtë juridiksionit gjyqësor çështjen, me arsyetimin se sipas V.K.M. nr.230, datë 22.7.1991, kompetente për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve ndërmjet komisionit të tokës në fshat dhe individëve, është komisioni i tokës në rreth si dhe vendimi i Gjykatës së Apelit Gjirokastrë, nr.85, datë 15.2.2000 që ka lënë në fuqi

vendimin e Gjykatës së Shkallës së Parë me të njëjtin arsyetim, janë të pa mbështetura në ligj e në fakt, e për këtë shkak duhet të prishen.

Në nenin 59/2 të Kodit të Procedurës Civile përcaktohet qartë, se Gjykata e Lartë është e vetmja gjykatë kompetente për shqyrtimin e ankimit kundër vendimeve të gjykatave më të ulta, lidhur me përcaktimin e juridiksionit gjyqësor apo administrativ.

Në pjesën e tretë të Kodit të Procedurës Civile, përcaktohen rregullat e përgjithshme të ankimit kundër vendimeve gjyqësore në Gjykatën e Apelit dhe atë të Lartë. Përveç rregullimit të përgjithshëm, në raste të rregulluara posaçërisht në Kod, përcaktohen edhe procedura të posaçme për ankimet kundër vendimeve gjyqësore. Një rast i tillë është edhe ankimi kundër vendimeve që disponojnë lidhur me juridiksionin dhe kompetencën. Kur ka një rregullim të tillë Kolegjet e Bashkuara tërheqin vëmendje se gjykatat duhet të zbatojnë rregullat e posaçme të përcaktuara nga vetë ligji dhe jo ato të përgjithshme.

Gjykata e Apelit Gjirokastër nuk duhej ta shqyrtonte çështjen, por në bazë të nenit 61 të Kodit të Procedurës Civile duhej të vendoste moskompetencën e saj dhe të dërgonte aktet në gjykatën kompetente që në këtë rast është Gjykata e Lartë. Në këto kushte, Kolegjet e Bashkuara arrijnë në konkluzionin se vendimi i dhënë nga kjo gjykatë është jo vetëm i kundraligjshëm, por është një vendim absolutisht i pavlefshëm që nuk sjell asnjë pasojë juridike dhe si i tillë duhet të priset.

Çdo individ, pasi të ketë ezauruar rekursin administrativ, ka të drejtë t'i drejtohet gjykatës me padi për detyrimin e organit administrativ për nxjerrjen e aktit administrativ brenda kompetencave të tij, me qëllim realizimin e një të drejte ligjore të pretenduar.

Gjatë gjykimit të çështjes provohet pretendimi i paditësit Veip Jaçe, i cili që në vitin 1991 i ka kërkuar komisionit të tokës së fshatit dhe më pas atij të komunës që sipas kompetencave të përcaktuara në ligjin nr.7501, datë 19.7.1991, të trajtohet me tokë bujqësore. Që nga ajo kohë, nga ana e këtyre organeve për më tepër se 9 vjet nuk është vepruar në zbatim të ligjit, duke mos i kthyer asnjë lloj përgjigje qoftë edhe negative lidhur me sa ai ka kërkuar dhe për këtë shkak paditësi i është drejtuar gjykatës. Gjykata duke vendosur nxjerrjen jashtë juridiksionit gjyqësor të çështjes e kthen paditësin përsëri në gjendjen e mëparshme që t'i drejtohet përsëri atyre organeve prej të cilave nuk është vepruar deri tani.

Sipas ligjit për tokën të vitit 1991, toka bujqësore e ish kooperativave bujqësore u ndahet familjeve anëtare të cilët kthehen në pronarë të kësaj toke. Sipas nenit 24 të ligjit, krieteret për ndarjen, regjistrimin, vlerësimin e tokës, etj., caktohen me vendim të Këshillit të Ministrave. Po në vazhdim ligji përcakton si organe kompetente për zbatimin e tij komisionet e ndarjes së tokës në fshat e komunë. Në zbatim të detyrimit ligjor, për ta bërë ligjin efektiv, Këshilli i Ministrave ka nxjerrë akte nënligjore ku përcaktohen saktësisht mënyrat e funksionimit të komisioneve, kompetencat e tyre dhe mënyrën e zgjidhjes së mosmarrëveshjeve ndërmjet komisioneve me individët. Që këtë rezulton se organi kompetent për ndarjen e kërkesat e individëve për tokë bujqësore, sasinë, vendin e të tjera. Ky organ është i detyruar në bazë të ligjit dhe vendimit të Këshillit të Ministrave nr.230, datë 22.7.1991 t'u japë përgjigje të gjitha kërkesave të bëra duke vendosur pranimin e tyre por edhe refuzimin kur është rasti. Nga ana tjetër ky komision nuk ka të drejtë të refuzojë qëndrimin e tij lidhur me kërkesën e bërë duke mos nxjerrë edhe aktin përkatës. Pika 2 e vendimit në fjalë të Këshillit të Ministrave, ku përcaktohen detyrat e komisionit të tokës në rreth, parashikon ndër të tjera kompetencën e tij për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve që lindin ndërmjet komisionit të tokës në fshat me individët. Ky komision ashtu si edhe të tjerët, është i detyruar që në zbatim të ligjit nr.7501, datë 19.7.1991, të ushtrojë funksionet e tij duke marrë vendimet përkatëse dhe jo të heshtë lidhur me sa i kërket. Nga ana tjetër, në Kodin e Procedurave Administrative, në nenin 56, përcaktohet detyrimi që kanë organet administrative t'iu njoftojnë personave të interesuar aktet administrative që merren lidhur me sa është kërkuar prej tyre.

Parë në këtë këndvështrim, Kolegjet e Bashkuara arrijnë në përfundimin se është e vërtetë se ndarja e tokës bëhet në rrugë administrative nëpërmjet komisioneve të ndarjes së tokës dhe se po në këtë rrugë administrative individët mund të kërkojnë zgjidhjen e mosmarrëveshjeve në organin më të lartë që në rastin konkret është komisioni i tokës në rreth. Por nga ana tjetër është e drejta e individit dhe detyrimi i organeve administrative që të disponojnë lidhur me kërkesat e tyre, qoftë edhe duke mos i pranuar ato.

Nga objekti i padisë duket qartë se nga gjykata kërkohet të detyrohet ana e paditur, komisioni i tokës në fshat, të zbatojë kompetencat e tij të ngarkuara me ligj. Pra të detyrohet që të shqyrtojë

kërkesën e paditësit lidhur me sa ai pretendon që të trajtohet me tokë bujqësore në fshat. Gjykata duke mos e vlerësuar drejt pretendimin e ngritur nga paditësi e ka konsideruar mosmarrëveshjen si një konflikt ndërmjet tij dhe të paditurit dhe duke iu referuar vendimit të Këshillit të Ministrave nr.230, datë 22.7.1991 e ka konsideruar çështjen jashtë juridiksionit të saj. Gjykata në rastin konkret ka gabuar në objektin e gjykimit, pasi asaj nuk i është kërkuar që të pajisë paditësin me tokë bujqësore. Në këtë kuptim gjykata nuk ka juridiksion, pasi vetë ligji e aktet në zbatim të tij kanë përcaktuar juridiksionin administrativ të njohjes të së drejtës së pronësisë dhe zgjidhjes së mosmarrëveshjeve lidhur me to. Nga ana tjetër, gjykata duke mos pasur kompetencë në këtë drejtim, është plotësisht kompetente sipas dispozitave ligjore në fuqi e në veçanti të Kodit të Procedurave Administrative miratuar me ligjin nr.8485 datë 12.5.1999, neni 18/b dhe Kodit të Procedurës Civile të detyrojë organet administrative që të kryejnë funksionet e tyre kur ato nuk veprojnë sipas ligjit.

Gjykata e rrethit gjyqësor Sarandë në dhënien e vendimit të saj duhej t'i referohej nenit 331 të Kodit të Procedurës Civile i cili parashikon se gjykata ndër të tjera vendos detyrimin e organit administrativ të nxjerrë akte administrative në përputhje me kërkesat e ligjit. Në këtë këndvështrim gjykata e shkallës së parë Sarandë ka qenë kompetente për shqyrtimin e padisë, ku në përfundim të gjykimit do të vendoste detyrimin e komisioneve përkatëse që të dispononin me akt administrativ lidhur me kërkesën e bërë nga paditësi Veip Jaçe.

Nisur nga sa u parashtrua, arrihet në konkluzionin se organet e mësipërme, jo vetëm që nuk kanë ushtruar detyrën duke i mohuar paditësit për një periudhë të gjatë kohe të drejtën lidhur me sa pretendon, por pas vendimit të gjykatës atij i është mohuar njëkohësisht edhe garancia kushtetuese për një gjykim të drejtë, sipas nenit 42 të Kushtetutës.

Për efekt të unifikimit të praktikës gjyqësore, Kolegjet e Bashkuara çmojnë se duhet të mbahet qëndrim i njëjtë lidhur me disponimin gjyqësor kur nga shqyrtimi i një çështje rezulton se organet e ngarkuara me detyra për zbatimin e dispozitave të caktuara ligjore, nuk i ushtrojnë funksionet e tyre. A ka juridiksion gjykata për të detyruar organin administrativ që:

1) t'i japë përgjigje kërkesës apo ankimit të paraqitur nga shtetasi për sa i kërkohet organit administrativ dhe,

2) përgjigja të jepet brenda kompetencave të organit, afatit të përcaktuar në ligj, apo në një afat të arsyeshëm kur nuk ka një të tillë të parashikuar.

Duke i çmuar nga këto detyrime Kushtetuese dhe ligjore, Kolegjet e Bashkuara arrijnë në konkluzionin se gjykatës i lind e drejta, të detyrojë me vendim cilindo organ jo vetëm të ushtrojë detyrën, por ta ushtrojë atë në përputhje me Kushtetutën dhe ligjet duke garantuar të drejtën e individit për një gjykim të drejtë dhe në një afat të arsyeshëm.

Nisur nga sa më sipër, gjykata e shkallës së parë Sarandë duhej të shqyrtonte çështjen dhe të detyronte komisionin e tokës në fshat, apo atë të rrethit për të disponuar me akt administrativ lidhur me sa kërkohet nga paditësi.

PËR KËTO ARSYE

Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë mbështetur në nenin 485/ç të Kodit të Procedurës Civile,

V E N D O S Ë N:

1. Prishjen e vendimit të Gjykatës së Apelit Gjirokastrë Nr.85, datë 15.2.2000 dhe vendimit Nr.547, datë 8.11.1999 të gjykatës së rrethit gjyqësor Sarandë dhe dërgimin e çështjes për shqyrtim përsëri në atë gjykatë.

2. Ky vendim për njehsim të praktikës gjyqësore të dërgohet për botim në Fletoren Zyrtare.

Tiranë, më 11.05.2000
Nr.1516 i Regj. Themeltar
Nr.686 Vendim

KRYESUES: Th.Kondi

ANËTARË: N. Kita, A. Hoxha, V. Kondili, M. Saraçi, N. Sheshi, V. Bineri, V. Kosta, Z. Poda, Y. Myrtja, B. Caka, A. Lamaj, T. Zaka, P. Plloçi.